

Blisgås Anser albifrons

Blisgåsen er en af de gåse-arter der overvintrer i Naturpark Tystrup-Bavelse. For blot få vintre siden var denne art ret ualmindelig i naturparken om vinteren – sås oftest med enkelte eksemplarer sammen i flokkene af Sædgæs. Blisgåsen er den vestlige verdens mest almindelige gåseart, med en anslået bestand på nær 1 million fugle. Dens yngleområde strækker sig fra øst for Murmansk-området og østpå i hele det nordlige Rusland og Sibirien samt i Nordamerika og Grønland.

De Blisgæs der ses i Danmark og i naturparken kommer sandsynligvis fra områder i det nordlige Rusland mellem Murmansk og Uralbjergene. Overvintringsområder er Hollandsad, Belgien, Sydengland og Tyskland, omkring Sortehavet, ved det Kaspiske hav, ved Korea-halvøen og sydlige Kina samt Japan. Nordamerikanske Blisgås overvintrer i sydlige Nordamerika mens Grønlandske Blisgæs bl.a. overvintrer i dele af Irland og Scotland.

Blisgåsens yngleområde.

Blisgæs og Grågæs ved Tystrup by
15-3-2013 (Benth Micho)

Grågås forrest – øvrige Blisgæs (hvid blis i panden og mørke tegninger på kropssider)

Antallet af overvintrende Blisgæs har taget en kraftig udvikling siden vinteren 2007/2008 i Tystrup-Bavelse Naturpark og Holmegårds mose. Før 2007 var den kun tilfældig som overvintrende sammen med Sædgæs.

Blisgæssene (og Sædgæs) veksler mellem Tystrup-Bavelse søerne og Holmegårds Mose gennem hele vinteren i forbindelse med skiften mellem tø og frost.

Overvintringsbestand for disse to områder bør ses som ét samlet overvintringsområde.

Grunden til stigning i antallet af overvintrende fugle i Danmark (Vadehavet), Lolland/Falster og Tystrup-Bavelse Naturpark skal muligvis findes i klimaændringer. Blisgæssene trækker ikke så langt mod syd og til lunere områder ved den engelske kanal og Normandiet, men stopper i Nordtyskland, Danmark og tildels i Sverige.

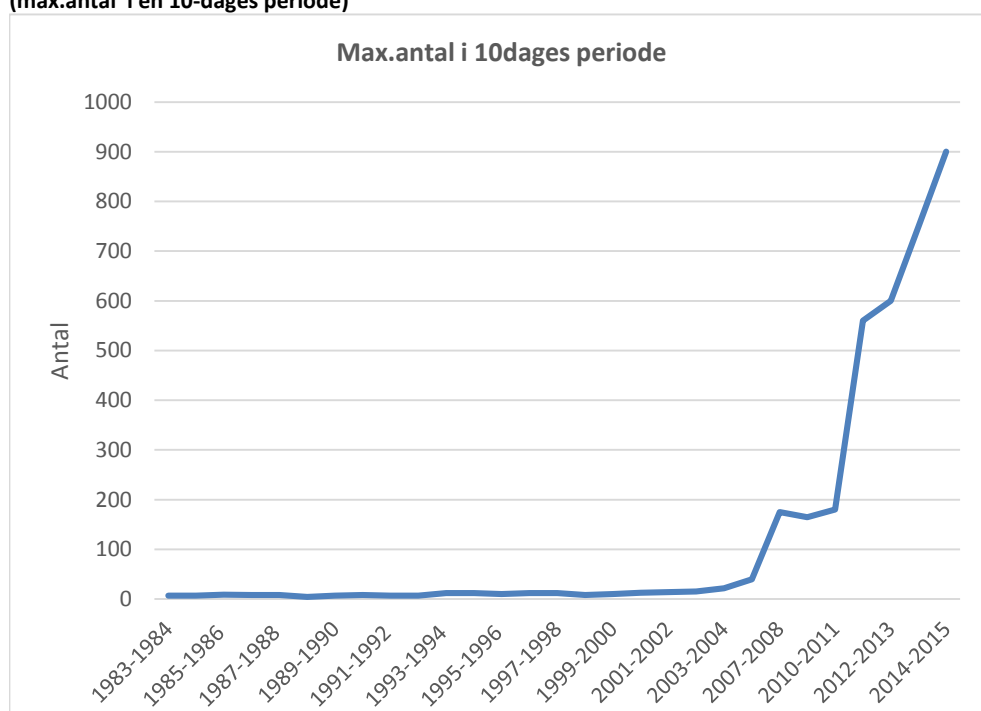
Ligeledes er der i årene fra 2007 og fremefter iagttaget forårstræk næsten hvert forår fra starten marts til primo april. Kan muligvis være fra den nu overvintrende bestand i Vadehavet. Største forårstræk (med rastende fugle i en til to dage) var i marts 2012 med > 2000 fugle (Broksø og Holmegårds mose)

Oversigt over observationer af Blisgæs okt.-april fra Dofbasen, Kalø Gåsetællinger (1985-1992) og obs. Benth Micho Lange/Bente Holm-Petersen m.fl. 1983-2015.

MAX. JAN-FEB.

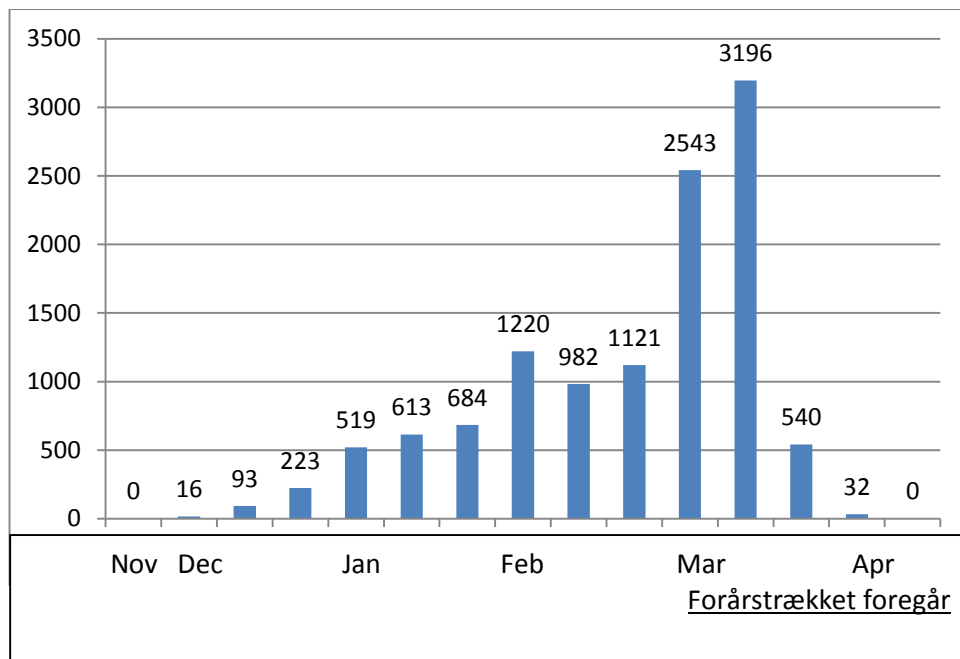
1983-1984	7
1984-1985	7
1985-1986	9
1986-1987	8
1987-1988	8
1988-1989	4
1989-1990	7
1990-1991	8
1991-1992	7
1992-1993	7
1993-1994	12
1994-1995	12
1995-1996	10
1996-1997	12
1997-1998	12
1998-1999	8
1999-2000	10
2000-2001	13
2001-2002	14
2002-2003	15
2003-2004	22
2004-2005	40
2007-2008	175
2009-2009	90
2009-2010	165
2010-2011	180
2011-2012	560
2012-2013	600
2013-2014	750
2014-2015	900

Grafisk visning af udvikling af overvintrende Blisgæs i vintrene 1983/1984 til 2014/2015 (max.antal i en 10-dages periode)

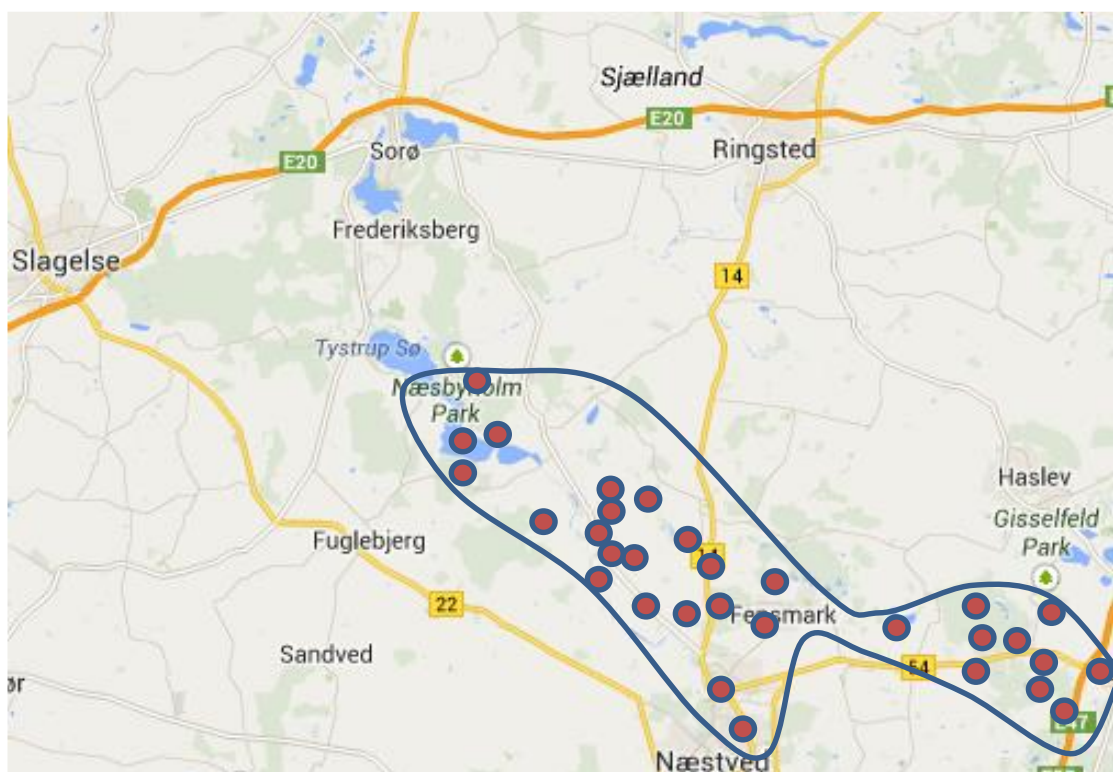

Blisgæssene optrådte indtil omkring år 2003 stort set kun syd for Østersøen fra Tyskland til Holland og Normandiet, men er nu rykket længere mod nord til Syddanmark og Sydsverige. I Danmark var der en mindre overvintrende bestand i et område på Nordfyn med omkring 100 Blisgæs (Gyldensten). På dette tidspunkt var Blisgåsen jagtfredet i Danmark. Således kunne der f.eks. i oktober-november 1991-2003 i områder mellem Rostock og Rügen ses op mod 100.000 Blisgæs (Benth Micho Lange pers.), mens der efterfølgende i samme periode kun blev iagttaget 7-15 individer i løbet af vinteren i Tystrup-Bavelse Naturpark.

Hvornår ses Blisgåsen (Sum af maximum i 10-dages perioder i vintrene 2005-2015)

Her ses de fleste Blisgæs i december-marts

Blisgåsen foretrukne fourageringsområder om vinteren i Naturpark Tystrup-Bavelse og Holmegårds Mose

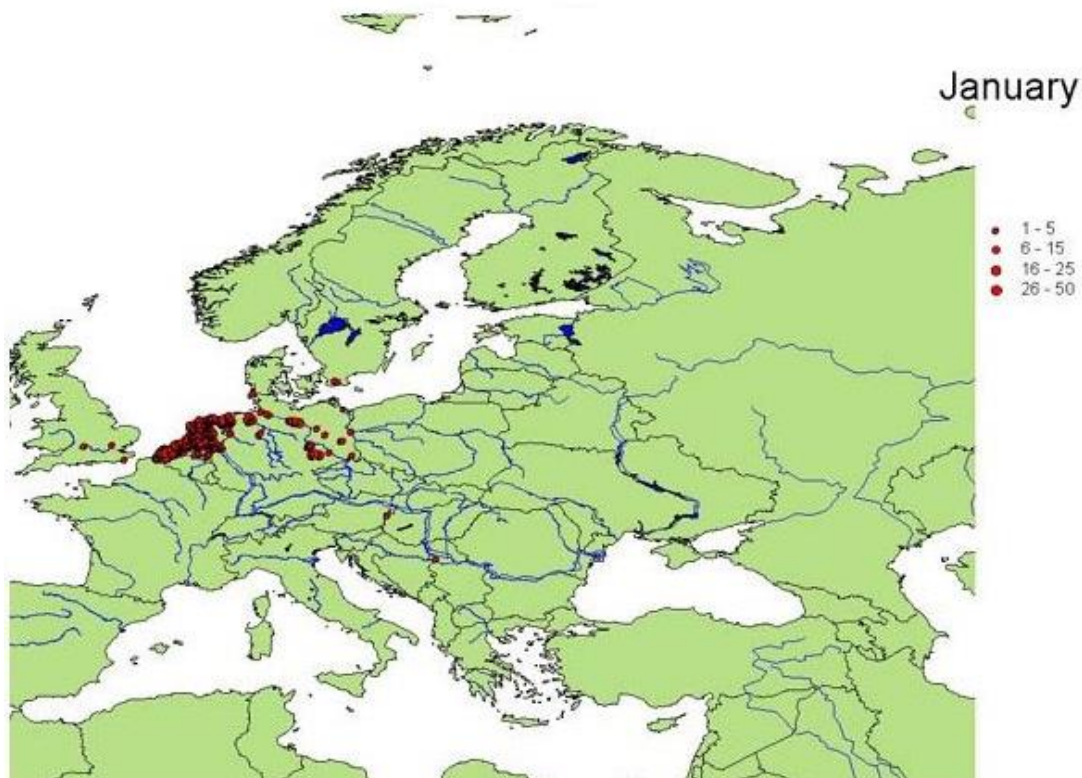
Hvor yngler de?

Selvom man har Halsbåndmærket flere hundrede Blisgæs i overvintringsområder i Tyskland og Holland, har man endnu ikke fået genmeldinger fra fuglenes yngleområder.

To Blisgæs med sorte Halsbånd er iagttaget ved Tystrup-Bavelse søerne (Gunderslevholm). De er begge mærket i vinterkvarteret i Holland. Den seneste aflæste Blisgås (12. jan. 2016) var mindst 15 år gammel og var set 66 gange siden mærkningen i januar 2002. Den er blevet set i tiden oktober til marts i Belgien, Holland, Tyskland og Polen.

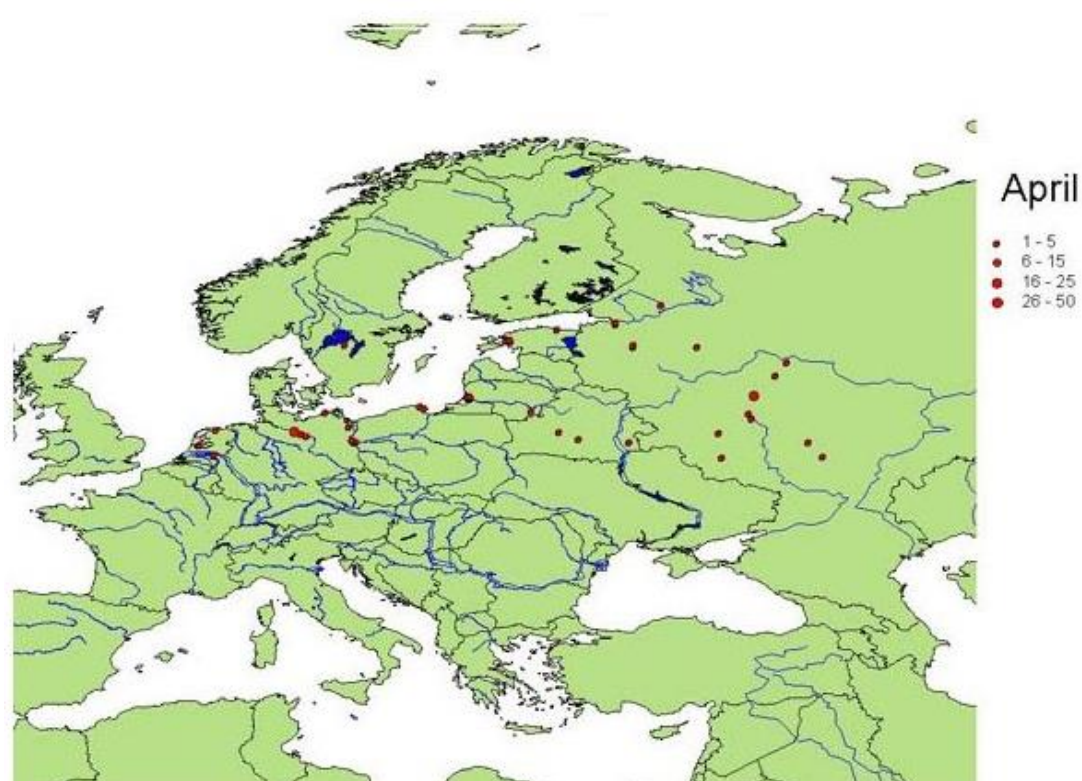
Her er eksempler på hvor halsbåndmærkede Blisgæs er set om vinteren (januar) og under forårstrækket (april).

Det viser tydeligt at hovedovervintringsområdet er i Holland og Belgien, men enkelte iagttagelser i det sydlige England, Nordlige Frankrig, Ungarn, Danmark, Sverige og Tjekkiet.

Kilde: www.geese.org

Under forårstrækket i marts og starten af april er aflæsninger langt mindre, men der er en klar tendens til fuglene trækker langt mod øst. Hvorhen må tiden vise. Der er sikkert også færre personer til at kigge efter dem i det nordlige Rusland. Spredte iagttagelser Holland, Polen og Tyskland og antallet stiger i Hviderusland og i Rusland, men ingen af fuglene har endnu nået til yngleområderne.

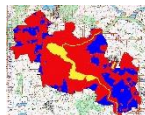

Kilde: www.geese.org

Blisgæs ved Nåby feb.2016 (Benth Micho Lange)

- Brug og bevar den danske natur –
- www.naturpark-tystrup-bavelse.dk

Benth Micho Lange

Udarbejdet af Støtteforeningen til Tystrup-Bavelse Naturpark med data fra DOFBASEN, Gåsetællinger (Kalø) og private optegnelser. (2016)